

DIN, MIN ELLER VORES HVAL?

Dilemmaspil for 7. - 9. klasse
om nye dyr i dansk natur og deres
betydning for vores levestandard

Lærervejledning til **DIN, MIN ELLER VORES HVAL?**

Dilemmaspil for 7. - 9. klasse om nye dyr i dansk natur og deres betydning for vores leveforhold.

Dilemmaspillet tager udgangspunkt i perspektiverings- og kommunikationskompetencer inden for naturfagene, hvor der er fokus på naturfaglig argumentation, herunder påstande og begrundelser. Eleverne skal gennem dilemmaspillet opleve, hvordan fakta, holdninger og følelser ikke kan betragtes som uforenelige modsætninger, men er sammenflettet i vores møde med virkelighedens problemstillinger.

Når man taler om naturfaglig perspektivering i virkelighedsnære problemstillinger, er der et stort overlap til samfundsfaget. Derfor har dette dilemmaspil også mange samfundsfaglige vinkler, og det vil være en rigtig god idé at drøfte spillets rammer og mål med klassens samfundsfaglærer, inden man går i gang.

Spillet er lavet sådan, at kompetencerne understøttes af et fagligt indhold fra alle tre naturfag. Det vil derfor være oplagt at lave fællesfaglig undervisning med de fagfaglige emner, som spillet lægger op til. Spillet kan evt. være den afsluttende aktivitet på et fællesfagligt fokusområde, som f.eks. omhandler: Produktion med bæredygtig udnyttelse af naturgrundlaget eller naturforvaltning.

Tidsforbruget er cirka 90 minutter - alt afhængig af, hvor grundigt eleverne har forberedt deres roller.

Spillevejledningen

Før spillet:

Alle eleverne får udleveret elevarkene side 4 - 5, stemmeseddel side 15, som selvstændigt ark, og ét af de ni rolleark. Rollerne kan med fordel fordeles, så der er to/tre elever om hver rolle. Endvidere kan rollerne differentieres efter elevernes faglige niveau og interesser. Inden man går i gang med spillet, er det vigtigt, at eleverne gennemlæser deres roller grundigt, og sætter sig ind i fagordenes og fagbegrebernes betydning, så de kan bruge fagsproget i deres naturfaglige argumentation og forklare deres klassekammerater, hvad fagordene og fagbegreberne betyder.

Under spillet:

Start med at indrette klassen, så eleverne kan se hinanden. Mødelederen placeres centralt, så denne kan lede mødet på bedste vis. Formålet med borgermødet er, at eleverne diskuterer den nye problemstilling for fiskerierhvervet, samt hvilke muligheder den giver for at udvikle lokalområdet. Alle informationer står på rollen, men mind eleverne om, at det er vigtigt at notere andres holdninger og løsningsforslag, eftersom disse noter skal bruges i den videre forhandling.

Når alle har præsenteret sig selv og deres holdninger, giver mødelederen ordet frit, og der kan diskuteres og stilles spørgsmål til hinanden. Læreren kan eventuelt understøtte mødelederen ved at styre denne debatrunde. Under debatten er det også vigtigt, at man får udfyldt ønskesedlen omkring regulering af hvaler og fiskeri.

Herefter indledes de endelige forhandlinger rollerne imellem. Eleverne skal finde sammen i grupper af allierede, som har samme ønsker som dem selv. Måske kan der laves delaftaler med nogle aktører omkring det ene spørgsmål, mens der kan søges andre allierede til et af de andre spørgsmål. Denne del indebærer, at eleverne bevæger sig rundt mellem hinanden og udveksler holdninger og ønsker. Det er vigtigt, at eleverne noterer de andres holdninger. Når læreren og mødelederen vurderer, at alle aftaler er indgået, bringes spørgsmålene på ønskesedlen til afstemning.

Efter spillet:

Når borgermødet er slut, skal spillet evalueres for at sikre, at eleverne har tilegnet sig de læringsmål, som undervisningsforløbet har arbejdet hen efter. Her er det vigtigt, at eleverne kan argumentere naturfagligt for, hvorfor deres roller havde de holdninger og ønsker.

Selvom borgermødet på Frydenstrand Rådhus samt dilemmaspillet er fiktion, bør eleverne få en efterfølgende indsigt i, hvordan et borgermøde som dette ville foregå i virkelighedens verden. Man skal også være opmærksom på, at de holdninger, som de forskellige foreninger og organisationer har i dette dilemma-spil, ikke nødvendigvis er de samme, som fremkommer i lignende sager i virkeligheden.

Idéer til undervisning og Fælles Mål

Inden man går i gang med dilemmaspillet, er det oplagt at bruge nogle lektioner på at få gennemarbejdet de fagfaglige temaer, som er de bagvedliggende for hele dilemmaet, og som er afgørende for, at eleverne forstår problemstillingen og kan argumentere ud fra fakta.

Man kan fx tage udgangspunkt i gråsælen og nogle af de problemstillinger, som er i spil, efter den er genindvandret i Danmark. Efter spillet kan man tage udgangspunkt i ulvedebatten. Hvilken argumentation bliver der brugt? Er den saglig? Er den bygget på holdninger, fakta og/eller følelser? Og hvad ville det have betydet for dette dilemmaspil, hvis man havde taget udgangspunkt i en aktuell problemstilling som genindvandring af ulven?

Naturfag

I dilemmaspillet er det centrale for naturfagene arbejdet med kompetencer, hvor især perspektiverings- og kommunikationskompetencer er i spil. Ved perspektiveringskompetencen ligger det primære fokus på sammenhængen mellem naturfaglige og samfundsmæssige problemstillinger og udviklingsmuligheder, samt at eleven kan diskutere løsnings- og handlemuligheder. Fra kommunikationskompetencen er det argumentationen, som er i højsædet, hvor eleverne skal formulere påstande og argumentere for dem på et naturfagligt grundlag. Desuden er det vigtigt at sikre, at eleverne har et naturfagligt ordforråd inden for de naturfaglige temaer, som dilemmaspillet er bygget på.

Geografi

I geografi er det især det centrale færdigheds- og vidensområde, demografi og erhverv samt naturgrundlaget og leveforhold, som er i spil. Det geografiske udgangspunkt ligger i, hvilke muligheder naturgrundlaget giver, og hvordan erhverv udvikler sig for at imødegå ændringer i naturgrundlaget. Her kan der bl.a. arbejdes med modeller for erhvervsfordeling både globalt samt lokalt i Danmark.

Det er vigtigt, man som lærer får både natur- og kulturgeografien i spil.

Biologi

Det centrale færdigheds- og vidensområde, som er det biologiske grundlag for spillet, er økosystemer. Her er der fokus på biotopen det åbne hav, hvor begreber som fødekæde, fødenet og biodiversitet er vigtige. I undervisningen kan der arbejdes med evolution og tilpasning til forskellige biotoper og økosystemer, samt hvordan vi som mennesker påvirker disse områder, og hvilken betydning det har for økosystemerne, når vi fjerner et led i fødekæden.

Fysik/kemi

I fysik/kemi er det centrale færdigheds- og vidensområde stof og stofkredsløb, hvor tungmetaller er i centrum. Her er der fokus på grundstoffernes periodesystem, hvor eleverne kan arbejde med opdelingen i metaller og ikke-metaller og herved, opleve hvordan denne model også er en del af grundlaget for biologi og geografi. Det vil være oplagt at arbejde med, hvad tungmetallerne er, hvilke egenskaber de har, hvordan grænseværdier sættes, og hvad tungmetaller kan bruges til i samfundet, samt hvad de bruges til i kroppen.

Samfundsfag

Økonomi er et af de fire kompetenceområder i samfundsfag. Ved at spille dette dilemmaspil, kan eleverne få en forståelse for de problemstillinger og muligheder, der vedrørende bæredygtighed, innovation og økonomisk vækst. Igennem de forskellige roller fås en forståelse for de interessekonflikter, der kan være lokalt i Frydenstrand. Denne forståelse kan herefter perspektiveres til såvel nationalt som globalt plan.

Scenen

Dette dilemmaspil er inspireret af en begivenhed, som foregik i sommeren 2017, hvor to vågehvaler, uafhængigt af hinanden, gik i bundgarnsnet ved Skagen. Den første sad fast i nettet og druknede. Den senere dissektion af hvalen viste, at den var afkræftet og stærkt angrebet af parasitter. Den anden vågehval sad ikke fast i nettet, men var fanget i det område, nettet omkredser. Den var i god stand, og inden den blev sluppet ud igen, fik den påsat en GPS-sender, så man kunne følge dens videre færden.

Wildlifetracking.dk

På denne hjemmeside kan du følge med i, hvor vågehvalen fra Skagen befinder sig. Den blev mærket 1. juli 2017.

Når fiskere i dag får en hval i nettet, er det en så sjælden og imponerende begivenhed, at de først og fremmest gør, hvad de kan for, at hvalen overlever. Hvis hvalen allerede er død, bliver den bugseret i land til nærmere undersøgelser.

Youtube

Video optaget af Aarhus Universitet, som viser vågehvalen, der svømmer rundt i bundgarnsnettet.

DIN, MIN ELLER VORES HVAL?

Dilemmaspil for 7. - 9. klasse om nye dyr i dansk natur og deres betydning for vores levestandard.

INDLEDNING:

Dette dilemmaspil er en fiktiv case, som foregår i den fiktive havneby Frydenstrand. Bosættelserne ved Frydenstrand kan spores tilbage til vikingetiden, hvor fiskeriet foregik med fladbundede både, som man trak op på stranden efter endt fiskeri. Allerede omkring 1100-tallet blev der bygget en stenmole for at skabe læ til den hastigt voksende fiskeflåde. Det betød, at man gik over til en bådtype, som ikke skulle op på stranden, men kunne tøjres til de pæle, som var banket i havbunden langs mole. Herved var en af Danmarks første reelle fiskerihavne grundlagt. Hvor mange andre havnebyer har mistet deres fiskeindustri, har Frydenstrand kunne holde stand og står stadig stærkt. Her er det de to virksomheder SeaFood A/S og Rederiet FrydenTrawl A/S, som er toneangivende.

Frydenstrand havde frem til 1980'erne også et af Danmarks største skibsværfter. Under produktionen af skibe blev der brugt bundmaling indeholdende tungmetaller. Derfor er der sket en forurening med tungmetaller i havområdet ud for Frydenstrand. Tungmetallerne bliver optaget af plankton, og gennem fødekæden ender de i alt liv i havområdet. De fisk, som bliver fanget ud for Frydenstrand, er lige inden for grænseværdierne for tungmetaller, og må derfor gerne bruges som fødevarer.

Vågehval fra Skagen svømmende rundt i bundgarnsnet.
Foto: Line A. Kyhn/Aarhus Universitet.

CASE:

Igennem det sidste årti er vågehval-bestanden steget kraftigt. Tidligere kunne der være år imellem, at fiskerne fik en vågehval i nettet. Nu sker det ugentligt blandt fiskerne. En sjælden gang imellem kommer hvalerne til at sidde fast i nettet, og i deres kamp for at undgå druknedøden flår de nettet i stykker. Fiskeren mister hermed ikke kun nettet, men også nogle dages fiskeri, da de skal afvente det nye net. Derudover ser det ud til, at nogle af hvalerne har luret, at der er masser af fisk i bundgarnsnettene. De har derfor lært at svømme ind i nettene for at tømme dem for fisk. Nogle af hvalerne har også lært sig, hvordan de kan runde kanten af nettene og komme ud igen, mens andre tager den lette løsning og afventer, at fiskeren kommer og lukker dem ud.

Situationen for den almindelige fisker er nu blevet så presset, at det kan være svært at overleve, når man regelmæssigt mister fisk og net til hvalerne.

De folketingspolitikere, som er valgt ind fra lokalområdet, er gået sammen på tværs af partierne, og har inviteret en gruppe aktører til et borgermøde. Her vil de se, om man kan blive enig om en lokal anbefaling, som folketingsmedlemmerne samlet kan præsentere i et samråd med Miljø- og fødevarerministeren.

Det står klart, at der ikke kan findes penge på finansloven til kompensation osv., så løsningsforslagene skal findes lokalt eller i en ændring af lovgivningen om hvalfangst. Det, der bliver foreslået, er:

- Regulering af hvaler (indførsel af hvalfangst)
- Salg af hvaler, som drukner i nettene (hval-bifangst)
- Maritim nationalpark
- Oprettelse af en fond, som giver kompensation til de fiskere, hvor hvalen ødelægger nettene. Alle som har et maritimt erhverv skal være med til at lægge penge i denne fond, selvom det kun er de små fiskere, der kan få udbetalt fra den.

Pukkelhvalen er også en af de hvaler, som med mellemrum ses i dansk farvand.

Fakta om hvaler i Danmark

Marsvin:

I Danmark har vi en bestand på over 100.000 marsvin. Marsvin kan blive op til 1,7 m, og er en tandhval i delfinfamilien. Man havde organiseret marsvinfangst i Danmark indtil 1892. Den blev genoptaget under både 1. og 2. Verdenskrig, da man kunne bruge hvalolie som erstatning for lampeolie.

Vågehval:

I Nordsøen er der en bestand på omkring 600 vågehvaler. Vågehvalen er en bardehval, som kan blive op til 10 m og veje op til 10 t. Vågehvalen lever hovedsagelig af sild, og bliver derfor også kaldt sildepisker. Af de store hvaler er vågehvalen den hval, som der bliver fanget flest af.

Fakta om hvalfangst:

Der er stadig hvalfangst rundt om i verden, hvor de tre største hvalfangernationer er Norge, Japan og Island.

Danmark er ligesom bl.a. Island og Japan medlem af IWC (International Whaling Commission). IWC blev stiftet i 1946 og har 88 medlemslande. Deres opgave er at lave internationale aftaler om en bæredygtig forvaltning af de store hvaler. Danmark er repræsenteret i IWC som rigsfællesskabet med Grønland og Færøerne, der begge er hvalfangernationer. Danmark har forhandlet fangst af store hvaler hjem til Grønland, så hvis Danmark ønsker at jage vågehvaler ligesom Norge, kan det forhandles i IWC.

Færøernes fangst af grindehvaler skal ikke forhandles i IWC, da grindehvalen er i kategorien små hvaler.

ROLLE

Mødeleder

Du er et folketingsmedlem, som er født og opvokset i Frydenstrand. Som søn af en de små fiskere, har du haft din daglige gang på havnen helt fra barnsben. I dine unge dage arbejdede du i fiskeindustrien, hvor du tjente penge, så du kunne få et kollegieværelse og studere på handelshøjskolen i Aarhus.

Du repræsenterer de folketingsmedlemmer, som er valgt til folketinget i lokalområdet.

Du skal:

- Byde alle velkommen til mødet og præsentere din rolle.
- Fortælle, at I befinder jer på Frydenstrand Rådhus, og at formålet med mødet er at lytte til de forskellige interesseudsagninger og handlemuligheder, der er i spil omkring de udfordringer/muligheder, der er ved at bo ved et havområde med hvaler.
- Fortælle, hvordan mødet kommer til at foregå:
  1. **runde:** Alle får ordet og fremlægger deres holdninger.
  2. **runde:** Diskussion og udfyldelse af ønskeseddel.
  3. **runde:** Forhandlinger i mindre grupper.
  4. **runde:** Endelig afstemning.
- Når forslaget om en maritim nationalpark kommer på bordet, skal du tage ordet og gøre opmærksom på, at Miljø- og fødevareministerens krav til sådan en nationalpark er, at der ikke må drives erhvervsfiskeri i området. Det vil dog være tilladt at lave fiskeri, hvis det er turistfremmende.

Du er mødeleder:

1. runde: I første runde skal alle have lov til at fremlægge deres synspunkter. Dette skal ske i god ro og orden fra de andre deltagere. Der bliver senere rig mulighed for debat, så det er vigtigt, at dem, der har ordet, ikke afbrydes. Du giver taletid til deltagerne i denne rækkefølge:

- SeaFood A/S
- Nature Denmark ApS
- Foreningen Neptun
- Rederiet FrydenTrawl A/S
- Frydenstrand Fiskerlaug
- Frydenstrand Turistforening
- Frydenstrand Lokalhistoriske Museum
- FS Fiskeørnen

2. runde: Nu er ordet frit. Du er ordstyrer. Deltagerne må diskutere og stille spørgsmål til hinanden. Hver deltager udfylder ønskesedlen.

3. runde: Deltagerne skal nu samtale i mindre grupper.

4. runde: Den endelige afstemning.

Efter afstemningen takker du for et godt møde. Borgermødet på Frydenstrand Rådhus er hermed afsluttet.

ROLLE

SeaFood A/S

Du er repræsentant for en af de største fødevarereproducerende virksomheder i Danmark. I har jeres hovedsæde, samt størstedelen af jeres produktionsapparat, i Frydenstrand. Virksomheden er i sin tid stiftet af den lokale fiskehandler Søren Frodiksens. Aktiemajoriteten ligger nu i en fond, som bestyres af Søren Frodiksens børnebørn.

SeaFood A/S er kommunens absolutte største virksomhed, da de beskæftiger 15% af arbejdsstyrken. Derudover vurderer det lokale erhvervsråd, at yderligere 20% er ansat i følgeerhverv, som fx fiskere, smede, chauffører og vodbindere.

Rederiet FrydenTrawl står for 75% af alt den fisk, som SeaFood A/S forarbejder, resten kommer fra de lokale små fiskere, samt import af opdrættet laks fra Norge og eksotiske fiskearter fra især Spanien og Vestafrika. Størstedelen af jeres marked ligger uden for Danmarks grænser.

Du skal:

- Præsentere dig selv og SeaFood A/S, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og giv udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurderer, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du vil gøre opmærksom på:

- I er lokalområdets absolutte største virksomhed, både når vi ser på økonomi samt på antallet af ansatte.
- Hvis man må begynde at sælge hvalkød, vil det åbne op for nye markeder i Østen. I ser hvalkød som et nyt eksporteventyr.

- Det handler i bund og grund om at skabe værdi og arbejdspladser. Hvor sympatisk de små fiskere end måtte være, så er de ikke rentable. Sats på det, der giver overskud og arbejdspladser.
- Gennem arbejdet på virksomheden kan mange unge skaffe sig en økonomi, så de bosætter sig i en af universitetsbyerne og får sig en uddannelse der.

Du ønsker:

- At der ikke kommer nogle restriktioner for fiskeriet.
- Åbning for hvalfangst for at sikre fiskeriet, og for at man kan få en ny eksportvare.

ROLLE

Nature Denmark ApS

Du er stifter af en ny fødevarer virksomhed, som er i gang med at etablere sig. Jeres markedsprofil er bæredygtige fødevarer direkte fra den danske natur, hvor I har fokus på de små enkeltmandsproducenter.

I vil gerne lave brandet "Nature Denmark" med forestillingen om, at fødevarer fra Danmark kommer fra dyr, der har levet et vildt og frit liv. Fiskene bliver fanget af små fiskekuttere, som ikke henter flere fisk ind end, hvad der er bæredygtigt. Ved kun at sælge vildfangede dyr, kan I markedsføre jer på den rene vare uden medicinrester og med alle de gode næringsstoffer.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Nature Denmark ApS, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du vil gøre opmærksom på:

- I det lange løb kan Danmark ikke konkurrere på det globale marked, da vi har høje lønninger.
- Hvis Danmark slår sig op på hvalfangst, vil det være med til at fjerne det romantiske billede, som I prøver at skabe af Danmark.

Du ønsker:

- Der må ikke fanges/reguleres hvaler i Danmark.
- Alle, der har et maritimt erhverv skal lægge penge i en fond, som skal give kompensation til de små fiskere, hvis en hval ødelægger deres net.
- Sikre et eksistensgrundlag for de små fiskere, som skal levere fisk til jer.

ROLLE

Frydenstrand Fiskerlaug

Du er formand for Frydenstrand Fiskerlaug, som er en sammenslutning af de små fiskere, der er hjemmehørende i Frydenstrand Havn. I har tidligere været et af landets største fiskerlaug, men med udviklingen, hvor de små fiskerbåde skrottes og erstattes af store trawlere, er I nu nede på kun 50 både.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Frydenstrand Fiskerlaug, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du ønsker:

- Alle, der har et maritimt erhverv, skal lægge penge i en fond, som skal give kompensation til jer, hvis en hval ødelægger jeres net.
- At hvaler som drukner i nettene må sælges til fiskeindustrien.
- At der bliver et forbud mod trawlfiskeri i havområdet ud for Frydenstrand.

Du vil gøre opmærksom på:

- I er et presset erhverv. Med de store mængder af fisk trawlerne kan hive i land, er prisen på fisk faldet, hvilket gør det svært for jer at lave en rentabel forretning.
- I har, i samarbejde med Foreningen Neptun, lavet mange foranstaltninger for at undgå, at hvalerne går i jeres net.
- Hvalbestanden er nu så stor, at jeres medlemmer ugentligt mister fisk og net. De økonomiske konsekvenser truer derfor jeres eksistens.

MUSEUM

Frydenstrand Lokalhistoriske Museum

ROLLE

Du er bestyrelsesformand for Frydenstrand Lokalhistoriske Museum. Jeres formål er at formidle den historiske fortælling om, hvordan en lille koloni af strandfiskere udviklede sig til en af landets største fiskerihavne.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Frydenstrand Lokalhistoriske Museum, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du ønsker:

- Bedre forhold for de små fiskere, så vi stadig har en aktiv havn, som fortæller historien om fiskeriet.
- Stop alt snak om at markedsføre Frydenstrand på hvalturisme.

Du vil gøre opmærksom på:

- Hvalfangst og hvalturisme er ikke en del af byens historie, og er derfor ikke den fortælling, turister skal have med, når de har været på besøg i byen.
- Historien, hvor vi går fra at slæbe bådene op på standen til trawleren FS Musculus, er helt unik og bør have alt overskyggende fokus.
- Det er vigtigt, at vi kender vores fortid, og hvad der har bragt os til, hvor vi er nu.

Rederiet FrydenTrawl A/S

Du er administrerende direktør for Rederiet FrydenTrawl A/S, som bl.a. ejer Skandinaviens næststørste trawler FS Musculus.

FS Musculus kan lande op mod 8.000 ton fisk, så det har reelt ingen betydning, om I får en hval på 5-10 ton i nettet. Når det sker, bliver hvalen opmålt og vejjet, inden den dumpes i havet igen. Måledata bliver efterfølgende sendt til Aarhus Universitet.

Rederiet FrydenTrawl står for 75% af alt den fisk, som Sea Food A/S forarbejder.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Rederiet FrydenTrawl A/S, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du ønsker:

- Ingen begrænsninger for fiskeriet.
- Hvaler som bifangst må sælges.

Du vil gøre opmærksom på:

- Fiskeriet er et liberalt erhverv, som for at kunne konkurrere på det globale marked er nødt til at have de samme frie rammer som andre nationer.
- Hvaler er en bifangst, man ikke kan undgå. Hvorfor ikke sælge kødet, når dyret allerede er dødt (drukner i nettet). Det kan give et nyt eksporteventyr i Østen, med et evt. følgesalg af fisk.

VISIT FRYDENSTRAND

ROLLE

Frydenstrand Turistråd

Du er ansat i det lokale turistråd, som arbejder for at få flere turister til området, f.eks. ved at hjælpe med turistfremmende tiltag og drift af et turistkontor, hvor turister kan få hjælp og vejledning.

Hvor mange andre erhverv i Danmark oplever tilbagegang, er turistindustrien i stærk fremgang. For mange af de lokale erhvervsdrivende, er der rigtig god økonomi i turisme, hvor bl.a. hele havnefronten er lavet til en gågade med forretninger, restauranter og div. oplevelser.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Frydenstrand Turistråd, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du ønsker:

- En sund og stabil hvalbestand.
- Man beholder livet på havnen, hvor bl.a. de små fiskere lander deres fisk.
- Havområdet ud for Frydenstrand udnævnes til Danmarks første maritime nationalpark. Denne nationalpark skal være åben for sejlads og bæredygtigt fiskeri.

Du vil gøre opmærksom på:

- Der er stor konkurrence om turisterne, og en af de måder, Frydenstrand kan brænde igennem på, er ved at markedsføre sig på hvaloplevelser.
- Turisme er et erhvervsområde, som ikke er i samme konkurrence som mange andre erhverv, hvor man kan flytte arbejdspladserne til lande med lave lønninger.

ROLLE

FS Fiskeørnen

Du er ejer af skibet FS Fiskeørnen. Du laver lystfisketure, hvor du sejler ud til det nærliggende rev. Her er der rigtig gode muligheder for, at turister og lystfiskere kan fange mange forskellige fisk.

Du ser det som en god mulighed for at udvide forretningen ved at lave hvalsafari-ture.

Du skal:

- Præsentere dig selv og FS Fiskeørnen, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for dig.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.

Du ønsker:

- Totalfredning af hvalerne.
- Ingen fiskeri med net i farvandet ud for Frydenstrand for at undgå, at hvalerne drukner i nettene.
- Havområdet ud for Frydenstrand udnævnes til Danmarks første maritime nationalpark.

Du vil gøre opmærksom på:

- Dette er en unik mulighed for at styrke turist erhvervet og skaffe nogle lokale arbejdspladser, som ikke er i den hårde fiskeindustri.
- Det giver mange følgeerhverv at have hvalsafari. Turisterne skal have et sted at bo. De skal have en is, mens de venter på båden og efterfølgende en frokost på en af havnefrontens restauranter for at fejre den store oplevelse.

ROLLE

Foreningen Neptun

Du er lokalformand i miljøorganisation Neptun, som har en stor og stærk afdeling i Frydenstrand. I har havet og især de store havpattedyr som fokusområde. Foreningen er i udlandet kendt for en aggressiv fremtoning, hvor I bl.a. laver hærværk mod fiskerbåde, når der er hvaler i området, da I mener, at hvalerne har førsteret til fiskene. Frydenstrandafdelingen har dog valgt en anden fredeligere taktik. I har indgået et samarbejde med Frydenstrand Fiskerlaug om forebyggelse af hval-bifangst. I har desuden et korps af frivillige, der hjælper fiskerne med at få hvalerne hurtigst mulig ud af nettene, så hverken hvaler eller net lider overlast.

I er fast besluttet på, at Frydenstrand-afdelingen også er fredelig og samarbejdsvillig i fremtiden.

Du skal:

- Præsentere dig selv og Foreningen Neptun, når mødelederen giver dig ordet.
- Forklare, hvorfor dette er en vigtig sag for jer.
- Fremsætte dine ønsker og give udtryk for, hvad I er for og imod.
- Tage noter, når de øvrige deltagere fremlægger og vurdere, hvem I er mest enige med, og hvem I kan lave alliancer med.
- Da hvalerne er øverst i fødekæden, indeholder de mange tungmetaller. Det vil være forkert af Danmark at producere en fødevarer, som måske er farlig at spise.
- Hvis man åbner op for, at hvaler må sælges, når de bliver taget som bifangst, frygter I, at nogle vil lave bifangst med vilje.

Du ønsker:

Du vil gøre opmærksom på:

- Det er en helt unik situation, at vi nu har hvaler. Hvaler er levende væsner med en høj intelligens, derfor skal vi respektere dem og gøre alt i vores magt for, at de trives og ikke lider overlast.
- Danmark har ingen reel historik som hvalfangeration eller med hvalturisme, så vi taber ikke noget ved at give hvalerne ro.
- Et stop for alt fiskeri i havområdet ud for Frydenstrand, så vi undgår, at hvalerne drukner i nettene.
- Et forbud mod hvalsafari, da det vil stresser hvalerne, at de bliver "jaget" af både.
- Indførelse af en maritim nationalpark.

Stemmeseddel

	JA	NEJ	INGEN HOLDNING
Tillad hvalfangst	☐	☐	☐
Sælge hvaler, der tages som bifangst	☐	☐	☐
Opret en fond til støtte for de små fiskere	☐	☐	☐
Opret en maritim nationalpark	☐	☐	☐

Hvad er de to vigtigste mål for jer?

1: _____
 _____
 _____

2: _____
 _____
 _____

ROLLE: _____

NATURMØDET

Naturmødet er et årligt tilbagevendende folkemøde om og i naturen. Her møder borgere, fagfolk, naturelskere, politikere og andre meningsdannere hinanden i Hirtshals til tre dage med fokus på naturdebatten i Danmark. Naturmødet er imidlertid ikke bare snak. Det er også et hav af spændende aktiviteter i den fantastiske natur omkring Hirtshals - for både store og små.

I forbindelse med Naturmødet i Hirtshals har Hjørring Kommune udviklet dilemmaspelet "Din, min eller vores hval". Spillet er beregnet til naturfagsundervisning, men kan også benyttes i samfundsfag eller i den understøttende undervisning. Som lærer kan du benytte spillet, når det passer bedst ind i din årsplan, også selvom du og dine elever ikke deltager på Naturmødet, men vi håber da, at vi ses i Hirtshals.

DIT, MIT ELLER VORES VANDLØB?

1. udgave: Maj 2018.

Oplag: 400 stk.

IDE OG TEKST:

Hjørring Kommune
Børne- og Undervisningsforvaltningen

Konsulent: Christine Lund Jakobsen & Lars Allan Haakonsen

Forfatter: Brian Ravnborg

Spørgsmål til materialet kan rettes til
Brian Ravnborg på mail: brr@ucn.dk

LAYOUT: Tiedemann Grafisk Tankestue.

TRYK: Vendia Grafisk.

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 33 33
hjoerring@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk